

IZHAJA VSAKI DAN
 ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
 Pismenište številke se prodajajo po 3 novč., (6 stotink)
 v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
 Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
 Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
 Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene
 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 stot.
 meter, oamrtnice, zahvale, poslavice, oglase denarnih zavodov
 po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
 daljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
 40 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
 „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, vsa
 naročila brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira.
 Naročnina za nedeljsko izdajo „Edinosti“ stane: celoletno 15-20, pol leta 8-10
 Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana
 pisma se ne sprejemajo in rokopolis se ne vračajo.
 Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista
 UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)
 Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
 konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija
 lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
 Poštno-hranilnični račun št. 841-652.
 Telefon štov. 1157

BRZOJAVNE VESTI.

Jezikovni zakon za vso državo.

DUNAJ 9. Na današnji seji državnega zbora je vložil maloruski poslanec dr. Levicki nujni predlog glede rešitve jezikovnega vprašanja za vso državo. V predlogu se zahteva, da se imajo v zakonu določene jezikovne narredbe izvesti tekom 10 let.

† Princ Rudolf Lobkovic.

DUNAJ 9. Danes predpoludne je tukaj v starosti 68 let umrl princ Rudolf Lobkovic, bivši poveljnik 4. voja v Budimpešti in člen magnatske zbornice.

Kongres za notranjo medicino.

DUNAJ 9. 25. kongres za notranjo medicino je bil danes zaključen.

Računski zaključek južne železnice.

DUNAJ 9. Južna železnica je priobčila danes svoj računski zaključek za leto 1907. Iz tega zaključka je razvidno, da je v minulem obratnem letu bilo prebitka 1.292.583 K nasproti 5.228.203 K v letu 1906.

Ponarejevalec denarja aretiran.

LVOV 9. Policija je včeraj radi ponarejanja denarja aretirala tukaj bivajočega slikarja Kazimirja Grossa iz Krakova. Ob enem je aretirala tudi ključavničarja Stanisłaja Bilinskega, ki je izdaljal srebrne goldinarje, ki jih je Gross ponarejal.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 9. Na današnji seji je zbornica vsprejela tretjo točko načrta poslovnika v besedilu, predloženem od posl. Kmetyja. S tem je rešena vsa reforma poslovnika. — Na jutranji seji opoludne se zaključijo drugo zasedanje sedanje poslanske zbornice.

Bančni odsek ogrske zbornice.

DUNAJ 9. Bančni odsek poslanske zbornice je imel danes popoludne sejo. Predsednik graf Bathyan je predlagal listo izvedencev, kakor jo je predložil pododbor.

Srbska kriza.

BELIGRAD 9. Kralj Peter se je posvečeval z vsemi uglednimi politiki vseh strank. V političnih krogih pričakujejo, da izda krona še danes odredbo glede rešitve sedanje krize. Vsi voditelji strank so svetovali, naj se skupščino razpusti, ker je opozicija odklonila vsako nadaljnjo parlamentarno celovanje s sedanjo vlado. V slučaju, da kralj ne naloži Pašičevemu kabinetu, da razpusti skupščino, odstopi kabinet brzkone za jutri. V vladnih krogih so pa mnenja, da poveri kralj izvedbo novih volitev sedanji vladi.

Diplomatski razgovori.

BEROLIN 9. Državni kancelar knez Bülow je imel včeraj v zgradbi državnega zbora daljši razgovor z avstroogrskim poslanikom pl. Szogyenyi-Marichem.

Poslanik Tornielli.

PARIZ 9. Italijanski poslanik grof Tornielli je nevarno obolel.

PARIZ 9. Italijanski poslanik grof Tornielli je danes popoludne umrl.

Amette in Granito di Belmonte kardinala.

PARIZ 9. „Petit Parisien“ javlja iz Rima, da bosta na prihodnjem konzistoriju imenovana za kardinala pariški nadškof Amette in dunajski nuncij Granito di Belmonte.

Fallieres v Londonu.

PARIZ 9. Predsednik Fallieres se 25. maja t. l. poda v London. Spremljal ga bo minister za unanje stvari Pichon.

Iz Portugalske.

PARIZ 9. Iz Lizbone javljajo, da je množica s kamenjem napadla kočijo papeževga nuncija.

LIZBONA 9. Včeraj je bilo v mestu

PODLISTEK. 53

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

„A kako je to? Sinoči, ko sem hodil po dvorišču, sem videl, kako se je domača hči poljubovala z nekim kazakom,“ je rekel Olenin.

„Lažeš!“ je zavpil starec in se ustavil.

„Pri Bogu!“ je dejal Olenin.

„Baba je vrag,“ je rekel Jeroška zamisljeno. „A kakšen kazak je bil?“

„Nisem videl, kakšen.“

„No, kakšen kurpej?“ je imel na kučmi? Bel?“

„Da.“

„In rdeč zipun? Ali je bil tvoje velikosti?“

„Ne, večji.“

1) Našiv iz jagnjetovega kožuha.

mirno. Neki vojak je bil umorjen iz osvete. Umoril ga je neki bivši redar, ki je dolgo časa živel v sovražtvu z dvema vojakoma, ki ju je bil včeraj napadel.

Policija je aretirala voditelje demonstracij, ki so s silo predrli kordon municipalne straže. General Guvera je prejel nalog, naj uvede preiskavo o vedenju municipalne straže za časa nedeljskih nemirov.

Atentat na soprogi poslanikov.

TEHERAN 9. V minoli noči je neka straža streljala na soprogi avstroogrskega poslanika, ko sta se brez spremstva iz neke družbe vračale domov. Gospe, ki nista bili poškodovani, sta dali ustaviti kočijo ter sta stražo izročili policiji.

Povodnji.

MADRID 9. Iz okrajev Santandra in Pamplone poročajo o velikih poplavih.

Brezposelni delavci v Ameriki.

NEW YORK 9. Ameriška delavska zveza priobčuje v nekem izveščju, da je sedaj v Združenih državah brez dela okoli 4.750.000 delavcev in da se položaj čim dalje bolj slabša.

Pruski deželni zbor zaključen.

BEROLIN 9. Ministerski predsednik knez Bülow je zaključil danes zasedanje deželnega zbora.

Potovanje nemške cesarske dvojice.

PALERMO 9. Jahta „Hohenzollern“ je z nemško cesarsko dvojico odplula danes zjutraj na Krf.

Trideset let češke socijalne demokracije.

Češka socijalna demokracija je slavila letos tridesetletnico svojega obstanka in priznati treba, da je v teku teh treh desetletij dosegla velikih uspehov ter se povzdignila do politične potence prve vrste. Dne 7. aprila 1878 se je vršil ustanovni shod češke socijalne demokratske stranke v neki zakotni gostilni praške okolice, a danes sedi v ljudskem parlamentu na Dunaju izmed 107 čeških poslancev 22 socijalnih demokratov. Že v tem številu parlamentarnega zastopstva se zrcali sila češke socijalne demokracije, a nič manj se ne izraža tudi v številnem njenem novinstvu: znanstvena revija („Akademija“), 3 dnevnik in veliko število manjših političnih in strokovnih listov. Strokovno delovanje, ki tvori drugo polovico bogate bilance socijalizma v češkem življenju, odgovarja tej njeni sili. V teh tridesetih letih je češka socijalna demokracija prehodila jako živahen razvoj: odcepila se je najprej popolnoma od političnega programa češkega naroda. Začela je pač, kakor vsako novo gibanje z — ekstretem. Toda realnost sedanjih razmer, narastek njene sile in s tem nastala odgovornost, jo približuje zopet narodni duši. Ta razvoj se vrši dan na dan in je očividno toliko na njenem splošnem javnem, kolikor na parlamentarnem delovanju. Dokler je češka socijalna demokracija probujala in organizirala četrti stan — delavstvo — s pomočjo gesel o radikalnem prevratku sedanjega gospodarskega reda, bila je le negativna in se ni menila za faktučne razmere in za pozitivno delo. Danes pa, ko stopa od revolucijskih gesel in politike ulice vedno bolj zavedno na faktučno in praktično polje in se ona lotuje perečih političnih problemov, katerim se tudi delavstvo ne more odtegovati, mora dosledno zamenjavati svoje negativno delovanje razdiranja in kritike s pozitivnim delom, kar jo dovaja v kontakt z drugimi strankami, ki so vsaka za se neke eksponent teh faktučnih razmer. Tako vidimo, da socijalna demokracija češka naglašča čim

dalje bolj svoje narodno stališče, ne meneč se za to, da prihaja s tem ob gotovih prilikah v navskrižje z nemško socijalno demokracijo. Klasičen dokaz za to so bila izvestna glasovanja v tem zasedanju parlamenta, ko je češka socijalna demokracija glasovala s češkimi narodnimi strankami, da-si so nemški socijalni demokratje drugače glasovali.

Vodja češke socijalne demokracije, drž. poslanec dr. Soukup je priobčil povodom 30-letnice obstanka češke socijalne demokracije v „Arb. Zeitung“ članek, v katerem podaja kratek historijat razvoja te stranke v teh 30 letih. Avtor izrecno priznava evolucijo, o kateri govorimo mi — priznava, da je mogla stranka, dokler ni nosila nikake odgovornosti za usodo naroda, postopati drugače, nego sme postopati danes.

Danes — pravi dr. Soukup — češka socijalna demokracija ni le zastopnica češkega delavstva, marveč je tudi največa in številno najjača politična organizacija češkega naroda. S tem pa — nadaljuje — so nastale za stranko nove velike naloge in problemi, ki so bili prej izven njenega delokroga in s katerimi se ona tudi ni pečala. V tem pogledu pomenja današnji jubilej začetek nove ere. Prehod od več ali manj negativne kritike do pozitivnega ustvarjajočega dela. S tem da postaja češka socijalna demokracija političen činitelj prve vrste v češkem narodu. In s tem je dana tudi njena velika važnost na Avstrijskem, izlasti, kar se tiče narodnega in jezikovnega razvoja v tej državi. Češki socijalni demokraciji je — nadaljuje Soukup — v dolžnost, da je odločno na svojem mestu, ko gre za temeljne pravice naroda in njegovega jezika do življenja, samostojne eksistence in razvoja.

Mi bi želeli, da ta častni jubilej češke socijalne demokracije ne bi zavajal nje jugoslovanskih istomišljenikov k bobnečemu zmagoslavju, marveč naj bi jih vspeh budil k resnemu razmišljanju, koliko so zagrešili doslej proti tistim dolžnostim do naroda, ki jih dr. Soukup glasno in izrečno nalaga socijalni demokraciji. V takem razmišljanju dobi naša jugoslovanska socijalna demokracija tudi pojasnilo o vzrokih, zakaj da so njeni vspehi ne le absolutno, ampak tudi relativno tako nizerni vspricho uspehov češke socijalne demokracije!

Avstrijska poslanska zbornica.

(Brzojavno poročilo.)

DUNAJ 9. Zbornica je nadaljevala razpravo o nujnem predlogu posl. Malachowakega glede ministerstva za javna dela. Minister za javna dela dr. Gessmann je utemeljeval nujnost predloga, in rekel, da se vsa vrsta agend, ki so bile doslej prideljene drugim ministerstvom, podrede novemu ministerstvu. Nasproti očitjanju češ, da ni novo ministerstvo družega, nego posledica momentanih političnih težkoč, je minister naglašal, da je po njegovem prepričanju bilo to ministerstvo že davno potrebno, kar se je priznavalo od različnih strani, tudi od onih, od katerih prihajajo sedaj očitjanja. Minister je omenil, da je dolžnost vlade, da povspesuje produkcijo in s tem blagostanje. Naglašal je, da ni možno vse socijalnopolitične stvari, brez razlike, podrediti enemu ministerstvu. Istotako se ne zdi primerno, da se ustanovi čisto ministerstvo za gradnje. Povdarjal je, da je država obrnila svojo pozornost važnemu vprašanju premoaga in da se mora prepričati, da ne nastane pomanjkanje premoaga. V svrhu, da se v večih mestih napravijo skladišča premoaga, je določen visok kredit.

Minister je odklonil očitjanje, češ, da je samo zastopnik srednjega stanu ter je naglašal, da bo vedno povspesoval industrijo. — Konečno je obljubil, da bo tudi vedno stremil

zatem, da po možnosti ugodi vsem stavljenim zahtevam. (Živahna dolgotrajna pohvala ministru so čestitali.)

Zbornica je vsprejela nujnost z 292 proti 99 glasom ter je potem razpravljala meritum predloge glede ustanovitve ministra, za javna dela.

Češki radikalci so govorili proti predlogi. Debata je bila zaključena že v pozni večerni uri. Prihodnja seja jutri.

Novi volilni red za Dalmacijo.

Včeraj smo javili, da je dalmatinski deželni odbor sestavil nov volilni red za deželni zbor dalmatinski, ter ga odposlal ministerstvu na Dunaj za odobrenje. Spljetski „Večbit“ je priobčil temeljne črte tega volilnega reda. Po tem volilnem redu se uvedejo v Dalmaciji tri volilne kurije. V prvi kuriji bodo najvišji obdačenci. Ta kurija bo razdeljena v štiri volilne okraje s sedmimi mandati. Na prvi zadarski okraj odpadajo trije, na drugi spljetski dva, na tretji dubrovniški in četrti kotorski po en mandat. V drugi kuriji, bodo mesta z desetimi volilni okraji, ki bodo imeli vsak po en mandat. V tretji kuriji katero tvorijo kmetske občine, bo 33 volilnih okrajev. Vsak teh okrajev bo volil po enega poslanca. Vsk volilec mora biti 24 let star. V prvi kuriji imajo volilno pravico vsi oni najvišji obdačenci, ki plačajo najmanj 200 kron direktnega davka, dočim bo v drugi in tretji kuriji imel volilno pravico vsak, ki plača sploh kak direktni davek, bilo to kakor pojedinec ali v društvu z drugimi.

Z novim volilnim redom za dalmatinski deželni zbor bo uvedena tudi direktna in tajna volitev, brez obzira na to, zna li volilec čitati in pisati ali ne.

Ogrska.

Novo odredbe proti Slovatom.

Iz Budimpešte javljajo: Minister za notranje stvari graf Andrasy je izdal strogo odredbo na vse poštne urade, da morajo zapleniti pisma, na katerih se nahajajo narodni kolki s sliko slovaškega rodoljuba Mudronyja. Istotako se imajo zapleniti tudi vse denarne pošiljke iz Amerike od njihovih ameriških rojakov.

Drobne politične vesti.

Železniško ravnateljstvo v Spljetu. Te dni so imeli dalmatinski poslanci konferenco z železniškim ministrom dr. Derschatto glede ustanovitve železniškega ravnateljstva v Spljetu. Ustanovitev je zagotovljena. Stroški bodo znašali 80.000 kron na leto.

Jubilejni slavnostni sprevidna Dunaju povodom cesarjeve šestdesetletnice je že tudi finančno osiguran. Dunajska občina da 200.000 K podpore pod pogojem, ako se dokaže, da ima slavnostni odbor že 400.000 kron garancijskega fonda. To se zgodi tekom nekoliko dni. Stroški slavnostnega prevoda bodo isnašali okoli 2 milijona kron.

Zakon o kontingentu novincev v gospodski zbornici. Politična komisija gospodske zbornice je že vsprejela zakon o rekrutnem kontingentu in je izvolila poročevalcem barona Walterskirchens.

Novoimenovani vrhni poveljnik makedonskega orožništva italijanski general Robilant odide čim prej na svoje novo mesto. A med nastopom službe se poda še v Carigrad, da se pokloni sultanu.

Malorusko vseučilišče. „Glos Przemyslskie“ poroča, da je baje za novo malorusko vseučilišče že določeno mesto Przemysl. Ali kakor se govori, noče vlada

„Le pojdiva za psom in spodiva fazana na drevo; tedaj streljaj.“

„Ti bi se bil še Marjanke lotil!“

„Le pazi na psa. Drevi povem do konca.“ Je rekel starec in pokazal na svojega ljubčka Ljama.

Umolknila sta.

Ko sta bila prehodila še kakih sto korakov v razgovorih, se je starec zopet ustavil in pokazal na šibo, ki je ležala preko pota.

„Kaj si misliš pri tem?“ je dejal „Ti misliš, to je kar tako. Ne. Ta palica leži slabo.“

„Zakaj slabo?“

Nasmehnil se je.

„Ti ničesar ne veš. Poslušaj mene. Kadar palica tako leži, ne stopi čez-njo, ampak pojdi ali okoli ali pa jo brcni tako s pota in izgovori molitev: „V imenu Očeta in Sina in Svetega duha,“ in pojdi v božjem imenu. Ničesar ti ne naredi. Tako so mene še stari ljudje učili.“

„Ah, kaka neumnost!“ je rekel Ole-

nin. „Povej rajši kaj o Marjanki. Ona torej ima Lukaško?“

„Št! Molči zdaj,“ je zopet šepetaje prekinil starec ta pogovor. „Le poslušaj. Zdjaj bo okrog in okrog hosta.“

In starec je, neslišno stopajoč v svojih poršnah, šel spredaj po ozki stezi, ki je vodila v gosti, divjezarasli les. Nekaterikrat se je z nagrbnčenim čelom ozrl na Olenina, ki je šumel in ropotal s svojimi velikimi škornji in se, neprevidno držeč puško, večkrat zatikal za veje, ki so prepregale pot.

„Ne šumi, tiše hodi, vojak!“ mu je ježno zašepetal.

Čutilo se je v zraku, da je solnce vstajalo. Megla se je bila raztrgala, a je še zakrivala vrhove drevja. Gozd se je zdel strašno visok. Pri vsakem koraku se je izpreminjalo njegovo lice. Kar se je zdelo drevo, se je izkazalo za grm; trst je izgledal kakor drevo.

(Dalje.)

nikakor pristati, da se osnuje malorusko vseučilišče, kjer se boji spopadov med Poljaki in Malorusi.

45 korejskih ribičev ubitih. Iz Šangeja javljajo, da so japonske čete pod pretvezo, da udušijo ustajo, ubile v nekem spopadu v Hong-Išmi veliko število korejcev. Japonci so ubili 45 ribičev. Japonci so imeli 20 ranjencev.

Socijalisti v Ameriki. V Združenih državah je nad 60.000 delavskih organizacij nepričakovano izstopilo iz ameriške delavske zveze, češ, da ta zveza noče ustanoviti posebne delavske politične stranke. Ti secesionisti so se pridružili socijalni demokraciji, ki osnuje veliko samostalno delavsko politično stranko z 1 in pol milijona členov in postavijo za volitev predsednika Združenih držav svojega kandidata.

Knez Bülow v Vatikanu. — Iz Vatikana poročajo, da nemškega kancelarja kneza Bülowa, ko pride te dni v Rim, vsprejmeta papež in državni tajnik Mery del Val. O tej priliki bo baje govora tudi o popolnjenju nadškofijske stolice v Poznanju.

Novi italijanski senatorji. Ministerski predsednik Giolitti je predložil kralju listo za imenovanje novih senatorjev. Drugi novi senatorji bodo imenovani meseca junija povodom jubileja italijanske ustave.

Cesar Viljem na Dunaju. Nemški cesar pride baje 3. maja na Dunaj obiskat cesarja Fran Josipa.

Kriza v Srbiji.

Politični odnosi v sosednjem kraljevstvu so že davno zelo napeti; zadnje dni pa so se pookostili do akutaosti. Vseled neizprosnega boja, ki ga je opozicija — v prvi vrsti „madoradikali“ — napovedovala kabinetu Pašičevemu, se je položaj tako zapletel, da kralj Peter stoji pred odločitvijo: ali žrtvuje (ozir. razpusti) skupščino, ali žrtvuje ministerstvo Pašičevo!

Kritičnost položaja je v dejstvu, da vlada nima še dovoljenega proračuna za tekoče leto. Uvaževanje važnosti momenta — pogajanja z Avstro-Ogrsko za sklep trgovinske pogodbe — je bila skupščina dovolila v začasno podaljšanje veljavnosti proračuna lanskega leta. To podaljšanje pa poteka z bodočim ponedeljkom, kar pomenja, da od tega dne dalje vlada ne bo imela potrebnih sredstev za upravo dežele.

Kaj sedaj? Opozicija je napovedala obstrukcijo proti proračunu in proti trgovinski pogodbi z Avstro-Ogrsko in ob razsajenosti opozicije proti vladi ni misliti, da bi prva odnehal od svojega sklepa. Država pa mora živeti in nje uprava mora dobiti potrebna sredstva. Vlada bi si mogla pomagati na ta način, da izposluje zopetno podaljšanje lanskega proračuna. To pa more dati državni svet, ali le tedaj, ako je skupščina razpuščena! Dokler ni skupščina razpuščena, državni svet nima te pravice. Vlada bi se mogla torej zateči k razpuščenju skupščine, a to že tekom tega tedna, ker — kakor že rečeno — sedanje podaljšanje poteka s prihajajočim ponedeljkom. Ali taki rešitvi je na potu mnenje kraljevo, ki se upira razpuščenju skupščine, češ, da se narod prepogosto goni v volilno razburjenje. In zdi se, da se kralj Peter kaj odločno drži tega mnenja, kajti glasi se, daje Pašič že izročil demisijo kabineta in da se posvetuje s parlamentarcii iz večine in iz opozicije o načinu rešitve krize. Gotovega pa se še nič ne ve, ali kralj vsprejme demisijo ali ne. Za slučaj, da jo vsprejme, se govori, da bo zasledoval Pašiča ali dr. Vučić ali Svetozar Miloslavjevič.

Vendar pa je najverjetneje, da pride do razpuščenja, ker pritiskajo na to parlamentarci iz večine in manjšine, ki zastopajo mnenje, da le ta pot vodi iz krize. Izlasti opozicijski, mladoradikali, ki o jstro obsojajo ravnokar sklenjeno trgovinsko pogodbo z Avstro-Ogrsko kakor skrajno škodljivo za gospodarske interese Srbije, naglašajo, da treba pozvati narod, naj se na volitvah izjavi, da-li to pogodbo odobruje ali ne!

Za najverjetnejši slučaj, da se kralj vendar-le odloči za razpuščenje skupščine, nastaja vprašanje: kdo bo vodil volitve? Ali jih bo vodila še sedanja Pašičeva vlada, ali pa vsprejme kralj podano demisijo in poveri vodstvo volitev novemu, seveda le prehodnemu ministerstvu?

Naš beligradski dopisnik nam zatraja v zasebnem pismu, da tam prevladuje mnenje, da tudi na novih volitvah pridejo staroradikali (Pašičeva stranka) gotovo zopet do večine in celo še močnejši, nego so sedaj. Toda to ne bi še pomenjalo gotove rešitve krize. Odločilne važnosti bi bilo potem vprašanje, za kako postopnost se odloči opozicija? Ako bi tudi v novi skupščini nadaljevala z obstrukcijo in onemogočala toliko vsprejem proračuna, kolikor tudi trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko, potem nastopi zopet sedanja kritična situacija, iz katere ne bi bilo drugega izhoda, nego zopetno razpuščenje zbornice! To bi bila perspektiva, ki mora vzbujati največje bojazni za bodočnost malega kraljevstva.

Prihajajo pa tudi bolj tolažljive vesti, ki zatraja, da opozicija sicer neizprosno zahteva razpuščenje zbornice, ne zahteva pa absolutno, da se vodstvo novih volitev poveri njenim ljudem; marveč da bi se zadovoljila tudi s tem, da vodi volitve kdo iz sedanje večine, ako le uživa splošno zaupanje.

Pasića seveda odklanja opozicija. Opozicija da zahteva le povsem svobodne volitve. Ako se na svobodnih volitvah narod izreče za Pašiča, potem da bo tudi opozicija spoštovala to narodno voljo in ne bo delala več težav v skupščini.

Ali, kraj vseh teh pomirljivih vesti je bodočnost zelo negotova. Saj uči izkustvo, da čas spreminja marsikaj in tudi menjenja strank. Računati je namreč tudi z možnostjo, da opozicija tudi v novi skupščini začne srdito borbo proti trg. pogodbi z Avstro-Ogrsko. Tu pa se začneja veliki interesi naše države na rešitvi krize v Srbiji in — krivda avstrijske balkanske politike. Da, mo da največ krivde na sedanji srbski krizi je v avstrijski diplomaciji, ki je tako nepremišljeno začela gospodarski boj proti malemu sosednjemu kraljevstvu. To očitje izrekajo sedaj izlasti tudi tisti avstrijski krogi, ki so najbolj zainteresirani na gospodarskih odnosih med našo državo in Srbijo. O tem je ravno tedni avstrijski „Orientverein“ priobčil jako zanimivo in važno enunciacijo. O tej hočemo spregovoriti posebej.

Dnevne vesti.

Pogreb. (Po naključju zakasnelo). Minolo nedeljo ob 4 in pol uri popoldne se je vršil pogreb pok. Josipa Gombača, knjigovodje pisarne gg. dra Gregorina in dra Slavika. Vkljub zelo slabemu vremenu je bila vdeležba naravnost velikanska.

Od hiše žalosti do cerkve Sv. Jakoba je šestorica pokojnikovih prijateljev nosila krsto, pred katero so sv. Jakobski mladeniči nosili lep venec z narodnimi trakovi. Med pogrebi smo opazili gosp. dra Gregorina in pisarniškega ravnatelja g. J. Stoka ter več uradnikov in delavcev. Osebito je bila zastopana sv. Jakobska Citalnica po mnogih pevcih in pevkah. Od cerkve na pokopališče je spremljalo ostanke pokojnika mnogo prijateljev. Pogreb je priredilo novo pogrebno društvo pod vodstvom g. Lavrenčiča.

Izpitna komisija za učitelje ljudskih in meščanskih šol v Trstu. V listih citamo, da se je v Trstu reaktivirala izpitna komisija za učitelje italijanskih ljudskih in meščanskih šol. Ta komisija je namreč enkrat že obstajala, a je bila odpravljena v letu 1882—1883, ker po zakonu sme taka komisija ekzistirati le tam, kjer je sedež državnega učiteljišča. Potemtakem je to reaktiviranje proti zakonu, ker v Trstu ni državnega učiteljišča. Italijani so l. 1906. zahtevali tako komisije, očitno za to, ker se laški izpitni kandidati ne upajo pred izpitni komisiji v Kopru in Gorici. Nadejali so se gotovo, da bodo člani komisije izključno učitelji mestnih srednjih in meščanskih šol. Pa so se opeklj. Kajti izmed 15 členov komisije so samo 4 nameščeni na mestnem liceju, vsi drugi pa so nameščeni na državnih zavodih. Radovedni smo, da-li so Italijani sedaj zadovoljni s to itak nezakonito koncesijo, ker vendar ni čisto po njih želji prirojena?

Ne navajamo tega, ker morda zavidamo Italijane na tem, ampak kakor karakteristično dejstvo ozirom na to, kako vlada skuša ustrezati italijanskim željam, tudi če ni v soglasju z zakonom, dočim ne daja nam Slovencem niti tega, kar je določeno po zakonu — n. pr. trdovratno odrekanje ljudskih in srednjih šol na Primorskem.

Prosilci se morajo obvezati v sedemletno aktivno vojaško-zivnozdravniško službovanje. Za časa studij bodo imeli na račun vojnega proračuna skupen stan, obiskbo, opremo in orožje in jim ne bo plačevati ne kolegine in ne nikake takse za polaganje izpitov in za izdajanje diplome. Dana jim bo torej prilika, da brez materijalnih žrtv od svoje ali od strani svojcev dovrše studije in da morejo dospeti potem v svojem vojaškem službovanju do stopinje stabnega (višjega stabnega) zivnozdravnika (8. oziroma 7. plačilni razred).

Dobro jo je zasolil! Nekdo nam piše: Včeraj sem se vozil v tramvaju. V vozu sta bili dve tržaški baburi, ki sta se razgovarjali o predmetu, ki je bil včeraj vsem v ustih — o „Bošnjakih“. Jedna babur je opisovala te dobrodušne ljudi kakor da so kaki divjaki iz Afrike: divji so, strašen jim je pogled in grozno nevarni so!! Na drugo baburo je napravilo to pripovedovanje tako silen utis, da je vprašala vidno prestrašena: „Ali so ti ljudje res tako hudobni?“ — Ona prva je seveda potrdila: „So so, pa še kako!“

Doslej sem molčal in se zabaval na tej neverjetni neumnosti izvestnih Tržčanov. Ali sedaj se nisem mogel več vzdržati in sem neumni baburi tako-le zasolil: „Morda so Bošnjaki res hudobni; ali toliko hudobije kolikor jo ima babji jezik, je ne more imeti cel regiment Bošnjakov skupaj!“

Izdalo je! Baba je pordečela, me grdo pogledala, ali ni besedice ni črhnila več o „Bošnjakih“.

Razpis službe. Pri c. kr. meroskušnem uradu v Trstu je oddati mesto meroskušnega pomočnika v XI. plačilnem razredu.

Vojaški zivnozdravniški aspiranti. V svrhu odgojevanja vojaško-zdravniških uradnikov po poklicu bo — kakor že omenjeno v tem listu — z začetkom šolskega leta 1908—1909 vsprejetih 20 aspirantov v c. in k. zivnozdravniško visoko šolo na Dunaju

in 10 aspirantov v kraljevo ogrsko zivnozdravniško visoko šolo v Budimpešti. Vsprejeti bodo kakor „vojaško-veterinarski akademiki“.

S 1. aprilom 1908. se otvori v postaji Wilten c. kr. avstr. državnih železnic prekladalnišče za prehod brzega in navadnega voziva po kosih in vklad v celih vozeh v tranzitnem prometu na in s postaj Igls in Lans ozkotirne inomoške srednjegorske železnice (Inomost-Berg Isel-Igls). Za in od postaje Lans se morejo le vklade za cele voze sprejemati.

Prehod blaga od c. kr. avstr. državnih železnic na srednjegorsko železnico in obratno se vrši na podlagi direktnih voznih listov.

Odprava se izvršuje v in iz Wiltena tranzit. Od prehoda je izključeno razpokalno blago in vsi le pogojno za odpravo pripuščeni predmeti; nadalje mrličji, nerazdeljivi tovari, za katerih odpravo največ 5 t držeči vozovi ozkotirne lokalne železnice ne zadostujejo, in nezamotano blago, katerega prekladanje je v zvezi s posebnimi nevarnostmi in težkočami.

Izjava. Z ozirom na oklic, ki je krožil koncem meseca svečana t. l. pod zaglavjem „Zveza jugosl. akad. društev v Pragi“ v časopisju, se čuti podpisano slov. akad. društva „Adrija“ v Pragi prisiljeno, podati javnosti sledečo izjavo:

V zadnjem času so si najela jugoslov. akad. društva v Pragi, med temi slov. akad. dr. „Ilirija“, skupno stanovanje. — Temu zgolj zunanemu združenju se ni pridružilo bolgarsko dijaštvo in pa naše društvo „Adrija“. Vzroki, ki so dovedli „Adrijo“ k temu, so — kakor smo poročali v svojem dijaškem listu „Omladina“ — zgolj stvarni. „Adrija“ uživa gostoljubnost češkega dijaštva ter plačuje „Akad. domu“ za dve lepi sobi s plinovo razsvetljavo vred letno 100 K. Na ta način je bilo dosedaj „Adriji“ omogočeno, da je skoro vse prispevke od strani društvenikov — in le s temi se mora vzdrževati naše društvo — porabljalo za knjižnico, čitalnico in druga društvena izobraževalna sredstva; reklo bi se torej uprav brezvestno ravnati, ako bi resignirali na udobnost dosedanjega stanovanja. Nadalje se „Adrija“ iz tehtnih vzrokov društvenega delovanja ni mogla pridružiti tej skupni akciji. „Adrija“ ima vsak teden skoro vse večere zasedene s sejami raznih klubov; oziri na sostanovalec bi jo naravno morali ovirati v tem delovanju, ker nikakor ne gre, da si eno društvo prostore, kjer stanuje še več drugih društev, rezervira skoro za vse večere v tednu.

O tem čisto zunanem, formalnem združenju — in le k takemu je bila „Adrija“ vabljena — se je pa pozneje poročalo v liste v smislu zveze jugosl. dijaštva — kakor obstoja enaka med češkim dijaštvom — ki naj pripravlja pot danes tako aktualnemu kulturnemu zblizanju jugoslov. narodov. Ker pa taka zveza po izjavi zastopnikov društev, ki so slučajno v onem skupnem stanovanju, faktično ne obstoja, ampak le skupno stanovanje brez vseh drugih stikov, smatra podpisani odbor za svojo dolžnost, da opozori na to mistifikacijo javnosti, ki more „Adriji“ le odrekati smisel za tako važno stvar.

Odločno pa tudi izjavljamo, da bo „Adrija“ sigurno pospeševala z vsom vneto tako kulturno zvezo tukajšnjega jugoslov. dijaštva, ki naj bi obenem tudi skrbela za reputacijo jugoslov. dijaštva v češki javnosti.

Za odbor:

Sloven. akad. društvo „Adrija“ v Pragi
jur. Jos. Pučnik, Ivan Prijatelj,
t. č. predst., t. č. tajnik.

Tržaška mala kronika.

Otrok, ki si je uredil jezik. Včeraj okoli 4. ure popoldne padel je v svojem stanovanju, v ul. S. Antonio št. 2. otroček G. Damini, star 5 let, tako nesrečno s podbradkom na tla, da si je z zobmi precej težko udaril jezik. Prestrašeni starši so telefonirali na zdravniško postajo, a čakali niso na prihod zdravnika, marveč so sami prinesli tja dete. Od tod so ga prepeljali v bolnišnico.

Pozor na sobne tovariše! Ko se je Anton Minin zbudil v jutro dne 3. marca v svojem stanovanju v ul. Crosada 12; se je jako nemilo presenetil. Njegovega sobnega tovariša, Karla Miniussi iz Tržiča ni bilo več in ob enem ni bilo več nove obleke, ki je bila Mininov ponos. Nesrečnež se je potolažil s tem, da je ovidal tate policiji. Predsinočnjem ga je policija tudi dobila v svojo pest. Ali obleke ne! Spremenila se je bila v denar, ki ga tudi več ni bilo. In Miniussi je ostal v luknji.

Poskušaj samomor. Sinoči ob 11. uri naprošena je bila zdravniška postaja za pomoč Elizi Smerdu, stari 30 let, stanujoči v ul. Donadoni 12, II, ki je hotela storiti konec svojemu življenju s tem, da je izpila angleške karbolne kisline. Po sreči je zdravnik še prišel v čas, da jo je rešil gotove smrti. Prenesli so jo v bolnišnico.

Nov pridobniški vir. Mož: Zopet novo bluzo? Vsaj več, kako trda mi gre za denarjem! — Žena: Le pomiri se! Denar za to bluzo sem sama pridobila! — Mož? Kako pa? — Žena: Tvojo zimsko sukno sem prodala!

Kalendar in vreme. — Danes: Mati božja sedem žalosti. — Jutri: Leon I. pap. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 11 Cels. — Vreme včeraj: Jasno.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. Lepše vreme, a ne stanovito.

Naše gledališče.

V nedeljo se uprizori Wilbrandova drama „Svetinova hči“.

Wilbrandt se prišteva najimenitnejšim nemškimi dramatikom sedanje oziroma pretekle dobe in je mnogo prispeval, da je v času, ko poganja dramatično pesništvo najčudnejše veje, ohranil jedro zdravo. Napisal je vrsto dram, založer in veseloiger, izmed katerih slovi igrokaz „Svetinova hči“ po svojih markantnih značajih. V vlogab starega Svetine, živene in Rosande radi paradirajo imenitni igralci in igralke.

Igra „Svetinova hči“ ima troje dejanj z eno premembo. Prvo dejanje igra na stanovanju tovarnarja Draganja; prememba v podstrešni sobici Rosande Vernikove. Drugo dejanje na Draganovem vrtu, tretje v uradu preiskovalnega sodnika. To dejanje je najefektnejše v drami in zaključuje s pretresljivo-genljivim prizorom.

V glavni vlogi Rosande Vernikove nastopi gospa Danilova. Gospa Danilova je sprejela angažma na našem gledališču in ne nastopi torej več kakor gost — ampak prvikrat kakor člen tržaškega slovenskega gledališča. Spričo tega bo naše občinstvo gotovo prihitelo v velikem številu na to predstavo, da pozdravi gospo Danilovo in da izraza radosti, da je pridobilo naša gledališča tako odlično umetnico.

Društvene vesti.

Člani „Delavskega podpornega društva“ so naprošeni, da se vdeležijo shoda kateri se bo vršil dne 11. t. m. 8. ob uri zvečer v društvenih prostorih v svrhu sestave novega odbora.

Darovi.

Zavodu sv. Nikolaja so v mesecu marcu darovali sledeči p. n. dobrotniki:

Zupanstvo v Podgori pri Gorici, Pos. v Ribnici 50 K, Zupanstvo Stara Loka 20 K, Zastavljajnica in žujo združena Hranilnica Gorica 40 K, Zupanstvo Ponikve p. Podmele, Neimenovana udinja Alojzija, Posojilnica in hranilnica Črni Vrh, Ramovš Jernej župn. v Poljanah po 10 K, Hran. posojil. Jesenice Bradač Alojzij Trst, Občina Ozeljan Šempfa, Zupan Ivan župn. Hrenovice po 5 K, Povše Henrik, Čatež, Velika Loka 3 K, Katarina Čelan, Resman F. župn. Št. Peter, Velikovec, Strudel M. župn. sv. Peter niže Maribora, Zupanc Ign. Predoslj, Cvelbar M. mesto šopka J. Pirh za god 2 K.

Književnost in umetnost

„Nova Avstrija“. V zalogi Karla Konegen na Dunaju je izšla brošura Karla M. D. n. z. r. pod naslovom „Nova Avstrija“, ki vsebuje mnenja 80 raznih politikov o vprašanju, da-li je mogoče doseči nacionalno sporazumljenje avstrijskih narodov na podlagi ugotovljenja in omejitve faktičnega narodnega posestnega stanja. Kakor je samo ob sebi umetno, stoji navedene izjave politikov, ki spadajo raznim strankam in narodnostim, navzajem v dijametralnem protislovlju. Autor knjige sami se v predgovoru poteguje za rešitev problema, da se vzpostavi notranji mir potom splošne omejitve narodne posesti in potem narodnega sporazuma, da se opusti dualizem in ustanovi novo državno razmerje. K temu da je treba „železne roke“, ki naj prisili avstrijske narode k njihovi sreči.

„Znanstvena knjižnica“. Prospekti in naročilni listki na to zbirko, ki bo izhajala v mes. 4—9 pol obsegajočih zvezkih v področju „Omladine“ in prinašala predvsem prevode najznamenitnejših znanstvenih del, so razposlani. V slučaju, da si hoče kdo naročiti to vsestranske podpore vredno zbirko in še ni prejel prospekta, naj ga blagovolji zahtevati pri upravnistvu „Omladine“ v Ljubljani, Breg 12 in se obenem prigrasiti za naročnika. Kot prvi prevod bo izšlo, kakor smo že poročali, znamenito delo češkega vseuč. prof. Dr. tine: Razvoj mišljenja evropskega ljudstva. Ker izide prvi zvezek še pred koncem tega meseca, prosimo one, ki hočejo da jih smatramo za naročnike, da se prigrasijo prav kmalu. Denar t. j. 4.10 K skupaj za cel prevod Dr. tineve knjige ali pa 72 vin. za vsak posamezni zvezek, naj se blagovolji poslati po čeku, ki bo priložen prvemu zvezku. Onim naročnikom, ki bodo plačevali naročnino sproti, bomo prilagali čeke, samo treba je pozneje pošiljati denar vedno naprej, sicer se bode poslal tretji neplačani zvezek po povzetju. Obenem opozorjamo, da bomo ceno knjigi takoj, ko bo izšla povišali.

Upraviteljstvo „Znanstvena knjižnica“

Vesti iz Goriške.

Učiteljsko vprašanje ua Goriškem. Priznana in nepobitno dokazano je, da je dobro in zadovoljno učiteljstvo jeden prvih in glavnih pogojev za napredek vsakega naroda bodi v duševnem, bodi gaotnem oziru. Moralo bi se torej po vsej pravici pričakovati, da je učiteljstvo glede na svoje težko nalogo in veliko odgovornost tudi tako plačano, da se more povsem posvetiti le svoji vzvišeni nalogi in da se mu ni treba pehati za postranskimi dohodki, da more svojemu stanu dostojno živeti

in nastopati. Žalibog, da temu ni tako! Goriška je v tem oziru zaostala daleč za drugimi deželami, v katerih so se prijemki učiteljev že davno primerno zvišali. Radi tega nedostatka in prisiljeni po krulječem žledu bombardirali so goriški učitelji od 1. 1902. leto za leto deželni zbor za uravnavo in povišanje plač. Deželni zbor pa je imel za vse peticije gluha ušesa, izgovarjaje se, da ni možno dobiti pokritja za zvišanje prejemkov meščanskih in ljudskih učiteljev.

Slednjič se je deželni zbor vendar toliko ohrabril, da je naložil v seji 21. junija 1902. šolskemu odseku, naj prouči to pereče vprašanje in stavi svoječasno primerne predloge. In je deželni zbor res te predloge vspregel v seji 3. januarja 1903. Ta zakonski načrt je bil pa tako sestavljen, da se je moralo biti brez drugega prepričan, da ne bo nikdar potrjen, kar se je tudi zgodilo. V seji 10. novembra 1904. je vspregel deželni zbor popravljeni zakonski načrt, pa tudi ta radi netočnosti, ki jik je bilo vnjem, ni našel milosti pri vladi, ki je koncem 1905 vrnila načrt deželnemu odboru nepotrjenega. Deželni zbor je vspregel v seji 24. novembra 1905. vnovič popravljeni načrt zakona, ki je dobil najvišje potrjenje 14. januarja 1906.

S tem zakonom se je določila plača učiteljem 1. razreda 1600 K, 2. razreda 1400 K in 3. razreda 1200 K. V drugih deželah pa dobivajo po 2400, 2200 in 1800 K. in imajo tudi petletnine po 200 K., v nekaterih se je znižala tudi službena doba na 35 let in se prišteva pokojnini tudi stanarina, kar vsega na Goriškem ni.

Da pa ob današnji draginji učiteljske s svojimi plačami, in posebno še, ako ima družino, prav težko izhaja, tega se ne more tajiti. Po sledica temu je, da se učitelji izseljujejo v druge dežele, kjer so boljše remunerirani in da na Goriškem primanjkuje moških učiteljskih moči in se morajo na možka učiteljska mesta imenovati ženske. Na tuestni šoli „pod Kapelo“ v Gorici sta razpisani dve učiteljski mesti že v tretjič, a nikdo ne kompetira. V gradiščanskem glavarstvu pa ne morejo popolniti nič manje nego 42 učiteljskih mest; tudi v slovenskem delu dežele je mnogo praznih služeb.

Da ljudski poduk ne bo še dalje nazadovaval, mora novi deželni zbor poskrbeti, da se učiteljske razmere uravnajo enako v drugih deželah, za kar je seveda potrebna nekaj več cvenka. Tega pa se že dobi z dobro voljo, saj se dobivajo tudi tisočaki za „dobro roko“ deželnim uradnikom, ki so že itak izvrstno plačani. Sploh pa je vsak delavec opravičen do tega, da se njegovo delo pošteno plačuje; torej so do tega opravičeni tudi izobraževalci ljudstva na deželi!

Razstava. V Gotiški trgovski in obrtni zbornici bo od 12. t. m. naprej razstava reprodukcij imenitnih slikarskih in kiparskih del zadnjega stoletja.

Novo garnizije. V Krmin sta došli v ponedeljek 2 kompaniji goriškega pešpolka št. 47. Godba jik je spremljala v Krmin. Sprejeli so bili tam jako slovesno. Krmin je bil v zastavah. Samo irredendentov ni bilo blizu. Vojaški poveljniki je poudarjal potrebo dobrih odnosov med prebivalstvom in vojniki. — V Trčiču so pričakali lovce z godbo, nagovoril je poveljnika vladni komisar, ki vodi občinske posle. — V Gradišču ob Suči je sprejel lovce iz Trsta okrajni glavar, zastopnika županstva ni bilo blizu, tudi godba ne. Pred tremi leti pa so bili sprejeli lovce jako slovesno.

Strelna vaje. Deželnoobrambovsko polje v Gradcu je dobilo od bramb. ministerstva ukaz od dne 10/2 1908. št. III. 1206. ex. 1907. da pospešuje med prebivalstvom strelna vaje. Radi tega je naročeno 4. deželnoobrambov. pešpolku, ki biva od aprila do septembra po goriških hribih, da vodi in nadzoruje take strelna vaje. Toplo priporoča omenjena okrožnica snovanje strelnih društev. Orožje in streljivo dobe društveniki brezplačno.

Orožje je popred ministerstvo ponujalo veteranskim društvom, a ta so jednostavno to odklonila. No, sedaj pa bodo strelna društva, ki vendar ne bodo samo za parado.

Iz Gorice. Pijonirji 2. st. tnji so dospeli večeraj v Gorico z južno železnico iz Przemysla na Galiskem. Na južnem kolodvoru so jih vspregeli: general z mnogimi častniki, politična oblast po svojem zastopniku in municipij po nobenem zastopniku. Pozneje prideta še dve stotnji. Na Rojčah si zgradijo barako, kjer bodo shranovali ladje in drugo njim potrebno orodje. Ludje so lepe, čvrste rasti, večinoma Slovaki.

Imenovanje. Gozdar Anton Hadek je imenovan gozdarskim svetnikom pri c. kr. gozdarskem in domenskem ravnateljstvu v Gorici.

Vinska razstava in vinski semenj v Tomaju. Kraško vinarsko društvo v Tomaju priredi 1. 2. in 3. maja v Tomaju vinski razstavo in vinski semenj. V nedeljo 3. maja popoldne bo ob enem v Tomaju shod kraških vinogradnikov.

Vesti iz Istre.

Iz Pule. Deželni glavar dr. Rizzi je dopel v Pulo. Ta prihod se stavlja v zvezo z rešitvijo raznih vprašanj. Mej drugim gre za daljše vodstvo komunalnih poslov dotlej, da se snide novi občinski zastop. Predložena je bila oblasti prošnja, da se to začasno vodstvo prepusti giunti (upravnemu odboru). Tej pro-

šnji bo najbrže ustrezno, da si je več od vlade imenovanih členov izstopilo iz odbora. Na noben način pa ne smejo biti temu odboru dovoljene kake proračunske odredbe.

Cene vina v Istri. V drugi polovici marca meseca prodajalo se je v Istri črno vino po 18 do 42 K hektoliter. Najdražje je bilo v Milzah (40 do 42 K), v O-pu po 40 K, v Moščenicah po 36 K. — Najcenejše je bilo v Umsgu (18 do 21 K). Belo vino se je dobilo v Tinjanu pri Pazinu po 24 K, v Boljunu in O-pu po 36 K, v Momjanu navadno belo vino po 30 K. muškati po 40 K, v Rovinju muškati po 44 K hektoliter.

Vesti iz Štajerske.

Štajerski deželni zbor bo sklican, kakor se poroča, velikonočni teden h kratkemu zasedanju, da odobri proračunski provizorij.

Ljutomerski okrajni glavar v državnem zboru. Poslanci dr. Korošec in tovariši so uložili v državnem zboru interpelacijo radi uradnega poslovanja ljutomerskega okrajnega glavarja pl. Harbacha.

Graško vseučilišče je štelo v minolem zimskem tečaju 2063 slušateljev (leta 1906/07 do 2074) in sicer je bilo med temi 952 juristov, 365 medicincev in 658 filozofov.

Častnim občanom je imenoval mestni svet v Ptuj železniškega ministra dr. Der-schatto.

Splavarja utonila. Blizu Rimskih toplic se je razbil splav. Oba splavarja sta utonila.

Povodnji. O velikih povodnjah poročajo z Gornje Štajerske. Mnogi potoki so že izstopili in poškodovali polja in ceste.

Vesti iz Koroške.

Iz Malnica. Te dni je padel sneg po gornjem Koroškem, posebno pa tu. Dne 5. t. m. je melo ves dan in vso noč tako, da v vsej minoli zimi ni bilo toliko snega. Padlo ga je dobrih 30—35 cm.

Tu je mnogo otrok obolelo na škrlatici. Nekaj jih je tudi že umrlo. Bolezen se širi od dne do dne.

Pojavila se je tudi neka bolezen med prašiči. Ukrenjene so primerne oblastvene odredbe. Vendar enkrat nekaj reda v tem pogledu. Lenko leto je ob enaki priliki izgledalo v vasi Slab, kakor da smo v Turčiji. Prašiči so svobodno tekali sem in tja po vasi. Turisti in razni potniki so se kar zgražali na taki zanemarjenosti.

Gospodarstvo.

Trgovina med Avstro-Ogrsko in južno Ameriko.

Avstroogrski generalni konzul Mihanović je ustanovil delniško društvo z glavnicno 2 milij. kron. Društvu je svrha, da razvije trgovski promet med Avstro-Ogrsko ter Argentinijo, Paragvajem in Urugvajem.

Novi železniški načrt preko Preluke.

Poročajo iz Dunaja z dne 8. t. m.: Železniško ministerstvo je podelilo odvetniku dr. H. V. Grafu na Dunaju v družbi z Josipom vit. Wenusch, železniškim ravnateljem v pokoju, na Dunaju za dobo enega leta dovoljenje za opravilo tehničnih priprav glede gradnje normalnotirne železnice iz postaje Matulje v zatok Preluka in po plovisi potom železniškega prevoznega parnika preko Velih in malih vrat in Kvarnerola od kake točke na otoku Pagu pri Rtiču Lun oziroma Novalji preko otoka do Zadra. Ob enem je bil od imenovanih gospodov predložen prednačrt glede preuredbe zatoka Preluka in trgovinski pristan z proračunjenim troškom približno petih milijonov. S tem-le projekt m. bi bila uresničena najbolj direktna zveza istrskega železniškega omrežja z Dalmacijo vstevši kvarnerske otoke, brez konkurenciranja, ampak kakor protitežje severodalmatinskih železnic, ki jih ima zgraditi Hrvska Vožnja po železnici iz Dunaja do Zadra bi bila skrajšana na 17 do 18 ur.

Novi salon -

originalnih modelov klobukov za gospé, gospode in otroke.

Prauje in okrašenje klobukov, kakor tudi preskrba modistinjam.

de Gregorio

Trst — Goldonijev Trg št. 10, II. nadstr.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: **Graške Poulards.** Cene dogovorne. — Postrežba na dom. **Ulica Campanile št. 15.**

Denarna posojila v vsakem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja te-liko na osebni kečkor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi povičaji. Hipotekarna posojila, v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim ozirama proti amortizaciji. Obrniti se je na **JOSIPA ZIDARI**, ulica della Caserma št. 14, I. nadst od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva
- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -
Peter Jeraj
TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13
ter vogal ulice sv. Katarina.

Josip Stolfa mizararski mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizararska dela.

Nova prodajalnica ::
z veliko izbero hišnih in kuhinjskih predmetov
po najzmernejših cenah.
Vincenz Pibrouz, junior
ulica delle Poste št. 3.

Dr. Fran Korsano
specijalist za sifilitične in kožne bolezni
ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9
(nad Jadransko Banko)
Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop

Širite **EDINOST**

Prilika! V prodajalnici izgotovljenih oblek in krojačinci
M. FARCHI, Trst
ul. Giacinto Gallina št. 8 (Prej v ul. delle Legna)
prodaja oblek, površnikov, paletof in hlač
Najfineje blago.
Cene čudovito nizke!
Pozor na :: naslov!

Skladišče izgotovljenih oblek in izdelanih kosov za ženske obleke
A. Fonda, Trst
31 — ulica Barriera vecchia — 31
SLOVENCI ne zamudite obiskati skladišče, kjer najdete blago po jako nizkih cenah.

Novo skladišče zgotovljenih oblek ::
ALLA „FIDUCIA“
TRST, ulica Scorzeria št. 4 (vogal ulica Arcata) TRST
Velika izbera oblek in kostimov.
Moške obleke iz modernega blaga gl. 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 12.50 in več.
Obleke iz snega blaga, za dečke gl. 4.50, 5.50, 6.50, 7.50 in več.
Velika izbera Paletof zadnje novosti, za moške in dečke po gl. 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 11.50 in več
Obleke za otroke po gl. 1.20, 1.50, 1.80, 2.20, 2.50, 3.50 in več (vsake kakovosti in oblike).
Bogata izbera hlač za delavce, predpasnikov za prodajalce, jopičev za uradnike, srajc vsake kakovosti in barve.
Modrih in rumenih montur za delo in belih jopičev.
Vse po najnižjih cenah.

Pohištvo solidno in elegantno po zmernih cenah
Rafaele Italia
TRST — Via Malcanton 7

Parobrodna družba
Severno-nemški Lloyd-Bremen
(NORDDEUTSCHER LLOYD — BREMEN)
Redne parobrodne črte iz Bremena v Nov York, Baltimore, Galveston, Buenos Aires kakor tudi po pristaniščih južno Azijo, Avstralijo itd. itd.
Parobrodi nemškega severnega Lloyda: 178 velikanskih brzih parnikov, z dvema vijakoma za transoceanske vožnje, od katerih 30 s 15.000 ton.; 11 velikih parobrodov za prevažanje blaga; 2 velika parnika za večbanje; 37 velikih parnikov za vožnje po evropskih morjih; 11 velikih najmodernejših parnikov v delu; 158 manjših parobrodov. Vsega skupaj 395 parnikov, od katerih 172 brzih, opremljeni z modernim komfortom.
BRZI PARNIKI ki preplujejo ocean v 5-6 dneh.
Cene nizke, hrana dobra.
470 agencij v prvih svetovnih pristaniščih. Za informacije in pojasnila obrniti se na
F. STUMPE Glavni zastopnik v Trstu
Piazza Giuseppina I.
TELEFON št. 20-68.

Razne vesti.

Stoletnica ustanovljenja srbske vojske. Dne 29. junija, na rojstni dan kralja Petra, proslavijo v Belemgradu stoletnico ustanovljenja srbske redne vojske. Ob tej priliki dobe srbski polki nove zastave, ki jih izdelujejo v Parizu.

Sava narašča. Sava je imela v sredo v Zagrebu 2.20 m vode nad normalo.

Demonstracije proti škofu. Prebivalstvo v Troji v Apuliji je priredilo te dni demonstracije proti škofu, ki je dosegel, da sta se združili obe škofiji Lucera in Troja v eno škofijo. Množica je izpodila iz stolne cerkve duhovnike, razbila škofov stol, in potem vsa okna na škofijski palači. Morale so priti na pomoč čete, da so preprečile večere nereda.

Luccheni-ja, morilca avstrijske cesarice Elizabete, je v ječi zadela kap. Tako poročila iz Ženeve nemški list „General Anzeiger“.

500.000 delavcev brez dela. Pariški sindikat zidarjev in kamenosekov je izključil od dela vse svoje delavce. 50.000 delavcev je ostalo brez dela.

Avtomobil povozil občinstvo. Povodom avtomobilske dirke v Padovi je avtomobil grofa Bevalente zavozil v občinstvo in povozil 15 letnega sina nekakega sodniškega uradnika, ki je bil takoj mrtev ter je poškodoval 6 drugih oseb.

Nasmejal se in umrl. Ravnatelj škofovskih posestev na Erdeljskem Dezider Nagy je prisostvoval teh dni seji trgovske banke v Kološvaru. Neki drugi član bančnega ravnateljstva je zelo spretno in šalivo nekaj pripomnil, nakar se je Nagy nasmejati, ali ob enem se stresel, ter se zadet od kapi zgrudil mrtev s stola. Bil je močan človek in star še le 43 let.

Rusi v Jeruzalemu. V tem svetem mestu je v zadnjem času nastala lakota, ker je bila lani zelo slaba letina. Poleg tega primanjkuje v Jeruzalemu tudi denarja. Pomankanje denarja se občuti tembolj, ker je prišlo lansko leto v Jeruzalem malo romarjev, izlasti niso prišli Rusi, ki so izostali radi domačih dogodkov. Znano je, da so bili v zadnjih letih ravno Rusi najštevilnejši romarji v Jeruzalemu, ki so donesli in potrošili največ denarja od vseh romarjev.

Cene za Stradivarijeve gosli. Sloveči italijanski izdelovalec gosli Antonio Stradivarius (rojen v Kremoni leta 1650 umrl istotam leta 1737) je prodajal svoje krasne gosli po 90 frankov. Od takrat je cena njegovim instrumentom zelo poskočila. Koncem 18. stoletja so se plačevale po 300 do 400 frankov. Polagoma so se cene zvišale na 2400 do 5000 frankov. Leta 1875. je kupil de Lawrije od Francoza Allarda Stradivarijeve gosli za 15.000 fr., par tednov pozneje jih je prodal za fr. 20.000. Od takrat je postajala spekulacija čimdalje budnejša. Neke druge Stradivarijeve gosli je kupil Allard za 25.000 fr., a leta 1890. jih je prodal Angležu Crawfordu za fr. 50.000. Tudi vse ostale Stradivarijeve gosli, kolikor jih je še na svetu, so bile prodane po 20.000 do 40.000 fr. Pariški konzervatorij ima par Stradivarijevih gosli, ki jih ceni skupno na 100.000 frankov.

Italijansko dijaško podporno društvo v Pazinu je imelo leta 1907 dohodkov 22219 kron in 41 st., izdatkov pa 21.801 K.

Izginjajoča angleška obal. Iz Londona poročajo: Lastnik grada Highliffe Castle, polkovnik Stuart-Whortley, je poslal britanski komisiji za erozijo obali (izpiranje in razjedanje se strani morskih valov) natančno poročilo o postopnem razvedanju pobrežja v bližini starega grada, ki je v jeseni služil nemškemu sesarju za okrepčevališče. Neprestano prodira morje vedno bolj naprej, polagoma zginjajo čeri ozemlja, koder se je poprej hodilo in kjer so pred stoletji bile njive, osvaja si morje. Po navedbah polkovnika ni na tem izginjanju obali krivo toliko morje, kakor studenci in tok reke Avon na kopnem. Lady Waterford in polkovnik Stuart Whortley sta že potrosila velikanske svote, okolo 1.200.000 K. da ohranijo obalske čeri s pomočjo drenaže (posušenje potom odvodnih kanalov). Polkovnik poroča o nekem svojem predniku, Lord Bute, ministru za časa Jurija III. (1760—1820), katerega hiša je stala na mestu, ki leži danes dve angleški miljji (deset 3 km) daleč v norju.

Tedaj je postopalo razdirajoče delovanje narave vršilo jako hitro in prestrašeni sosede so se bali povedati ministru resnico; delali so celo vse, da bi prikrivali znake razdiranja. Ozka steza, ki se je vila ob vznožju čeri, je zginila in, da bi Lord Bute o tem ne izvedel, so takoj zgradili umetno stezo, tako da minister ni ob svojih sprehodih zapazil ničesar o prodiranju morja.

MALI OGLASI.

Odda se soba s hrano za enega ali dva gospoda, ul. S. Francesco 29, vrata 2. 517

Hišico kupim v Rojanu. Ponudbe pod B. 7. poste restante, glavna pošta Trst. (516)

Prilika za Velikonočne praznike!
TRST, Trg Ponterosso 7
 blizu vodnjaka.
 :: Prodajalnica porcelana ::
 steklenin, igrač in kuhinjskih potrebščin
 ter delalnica za olepšanje porcelana
 in stekla.
Cene jako zmerne.

VABILO. Vabim vseh pokušat izvrstnega terana o priliki Velikonočnih praznikov. Henrik Kosič, Belvedere št. 17. (501)

Dve perici ::
za kuhinjo
 sprejme takoj hotel „Balkan“.
 Ponudbe istočam.

Josip Luin, trgovec jestvin, priporoča za Velikonočne praznike prava krasna klobase in gojati.

Namizna vina
 ISTRSKI TERAN stotink 72
 PRISTNI VIŠKI OPOLO 80
 Vs facon burgundec, specialiteta tvrde po stot. 90 liter
 v steklenicah od 30 litrov naprej.
 Refošk (Izola) steklenica K 2—
 Astl spumante F.MI Cora „ 4.
 Velika izbora španskih vin.
Skladišče vina, Trst ul. SS. Martiri 11
 TELEFON št. 147

Velika zaloga volnenih pogrinjal
 Prešitih pogrinjal lastnega izdelka
 Pokrivala, perilo, trliž, pletenine, zavese in preproge.
 Specijaliteta
 volne in žime za žimnice.
 Vse to se dobi pri
Josipu Wollenigh,
 TRST, ulica Malcanton št. 12. o o o o o

Pekarna in slaščičarna
Alojzij Gul
 TRST - ulica Caserma št. 17 - TRST
 Podružnica: Trg Caserma št. 4
 je preskrbljena vedno s svežim kruhom kakor tudi slaščicami in sladkimi prepečenici prave vrste. Dobiti je tudi milanski kruh lastnega izdelka ter vsakovrstna tu- in inozemska vina in likerje.

Tvrdba z lesom EMILIO SEGRÉ
 v Trstu
 je odprla sledeče podružnice: Riva Pescatori št. 8 (vogal ulice Annunziata) in Ulica Scorzeria št. 14 (vogal ulice Parini) kjer se dobi bogata izbora koroškega lesa po konkurenčnih cenah.

Andrej Gulič
 Trst, ulica Farneto št. 12
 vogal ulice Gelsi
Skladišče pohištva in tapetaril
 lastnega izdelka.
 SPECIALITETA: Popolne sobe svetle ali temne, posamezni komadi vsake vrste z zalogo stolic, obešal in divanov vsake vrste in velikosti
 Preskrbi se popolno opravo za prenočišča po jako zmernih cenah in s skrbno vožnjo.

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedijsko podjetje
RUDOLF EXNER - TRST
 Telefon št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefon št. 7
 Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.
 Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.
 (Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse kraje.)
 Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.
 Edini tržaški zavod za **„VACUM-CLEANER“**
 ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG
 Točna postrežba in nizke cene.

Mehanična delavnica ::
 avtorizovana za napeljavo vode in plina
GUIDO SAMBO
 Zastopnik odlikovane tovarne gramofonov Tonder Pichler
 GRAMOFONI od 50 K naprej z dobrim glasom in specialne plošče na izbero.
 Skladišče gramofonov, svetilk, aparatov za Anzjevo luč, mreže in osvet.
 Popravljanje koles, gramofonov, motorov na plin ali benzin, električnih zvoncov in vsako mehansko delo.
 Trst, Piazza San Francesco d'Assisi 8.

NOVI DOHODI
 za pomlad - poletje
ново blago za ženske obleke od **kr. 40** naprej
svileno blago za bluze **kr. 70** naprej
Perkal najnovijih risb.
Zefir v veliki izberi (prilika)
Via Ponterosso 10 E. Rudan **Via Ponterosso 10**
 Trst
 :: Bogata izbora ::
Platna, perila na meter in izdelanega za moške in ženske, trliž, zavese, preproge, robci, moderci, zapestniki, ovratniki, ovratnice, nogovice, pletenine, rokovice in drobnarine.
NAJZMERNEJE CENE.

Črevljarnica
Baldinelli
 Eleganca, trpežnost, ekonomija.
 Sprejema se naročila po meri ter se izvršuje v 24. urah.
 Sprejme se naročila za nepremeljive postole. Popravljanja po zmernih cenah.
 Prodaja najboljših voščil za čevlje.
 Trst, ulica Crosada št. 5, Trst
 (Vogal ulice Punta del Forno).

Panificio Veneziano
 (BENEŠKA PEKARNA)
 TRST - ulica Conti št. 2
Izdeluje pravi higijeničen kruh
 po beneškem sistemu kakor tudi sladke biškotice in prepečenca za uporabo na ladjah.
 Postrežba na dom.

Hočete se prepričati?
 obiščite velika skladišča
Marije vdove Salarini
 Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 6
 (vogal Torrente) „Alla Città di Londra“
 Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke, kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Daljavne obleke. Tirolski loden. Nepremodljivi plašči (prijetni angleški). Specialiteta: blago tu- in inozemsko evrops. Izgotovljejo se obleke po meri po najnoviji modri, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Mesnica Luigi Dollenz
 Trst, ulica Belvedere št. 2
 Prodaja govejega mesa I. vrste po 56, 60, 72, 76 in 80 krajcarj.
 Tolminska teleta po 72, 80, 90 in jančjega mesa.
 Izbera kokoši; cele po gl. 1—, kosl po gl. 1-20, istotako vampe.

„OLLA“
 priprano kakor najboljša in okrepilna vrsta vseh guntjevih higijeničnih predmetov in drugih tovarov
DVELETA GARANCIJA
M. Gal - Trst, Corso 4.
 Popljuje po gl. 2, 3, 4, 5.
 Delavnica pasov, klinih pasov, elastičnih nogavic, obvez, razpredrjav, berčelj in bled. trigarilj od gl. 1-20 naprej.
 Toplometri za vročilo K 2, nav. K - 50.